

PASAULYJE PARDUOTA DAUGIAU NEI
14 MILIJONŲ EGZEMPLIŲ

IŠDRĮSK BŪTI NEMĖGSTAMAS

Japoniškas vadovas, kaip
išsivaduoti iš savo baimių ir
pasiekti tikrąją laimę

ICHIRO KISHIMI ir FUMITAKE KOGA

baltos lankos

Ichiro Kishimi
Fumitake Koga

Išdrįsk būti nemėgstamas

Japoniškas vadovas, kaip išsivaduoti iš
savo baimių ir pasiekti tikrąją laimę

Iš anglų kalbos vertė Kasparas Pocius

baltos lankos

Tūkstantmečio miesto pašonėje
gyveno filosofas, kuris mokė,
kad pasaulis yra paprastas, o
laimė akimirksniu pasiekama
kiekvienam žmogui. Gyvenimu
nepatenkintas jaunuolis nuvyko
aplankyti filosofo norėdamas
perprasti tai, ką jis teigia. Šis
jaunuolis pasaulyje matė aibę
chaotiškų prieštaravimų ir,
žvelgiant jo neramiomis akimis,
bet kokios kalbos apie laimę
skambėjo kaip visiškas absurdas.

Ižanga

JAUNUOLIS: Noriu dar sykį tavęs paklausti: negi tiki, jog pasaulis, kad ir kaip į jį žiūrėtum, yra nesudėtingas?

FILOSOFAS: Taip, šis pasaulis yra stebėtinai paprastas, kaip ir pats gyvenimas.

JAUNUOLIS: Nagi, ar tai tavo idealistinis argumentas, ar teorija, kurią galima išplėtoti? Tiksliau, ar sakai, kad gyvenime mes susiduriame tik su paprastomis problemomis?

FILOSOFAS: Taip, žinoma.

JAUNUOLIS: Gerai, bet leisk man paaiškinti, kodėl šiandien atėjau tavęs aplankyti. Pirmiausia norėjau svarstyti su tavimi šią problemą, kol liksiu patenkintas, o tada, jei galima, norėsiu, kad paneigtum šią teoriją.

FILOSOFAS: Cha cha.

JAUNUOLIS: Nes apie tavo reputaciją prisiklausiau visko. Sklinda gandai, kad čia gyvena toks filosofas ekscentrikas, į kurio mokymus ir argumentus – kad žmonės gali pasikeisti, kad pasaulis yra paprastas ir kad visi gali būti laimingi – sunku nekreipti dėmesio. Tokių dalykų aš nugirdau, bet man toks

požiūris visiškai nepriimtinas, taigi, norėjau viskuo įsitikinti pats. Jei pasakysi ką nors, dėl ko aš visiškai nesutiksiu, taip ir pasakysiu, o tada tave pataisysiu. Bet ar tavęs tai neerzins?

FILOSOFAS: Ne, mielai šia proga pasinaudosiu. Aš tikėjau si sulaukti atsiliepimų iš jaunuolių, tokių kaip tu, ir kuo daugiau sužinoti apie tai, ką jūs norite man papasakoti.

JAUNUOLIS: Dėkui. Neketinu tavęs atmesti galutinai. Aš apsvarstysiu tavo teiginius, o tada pažiūrėsiu, kas bus, – galimybės atsivers pačios. „Pasaulis yra paprastas, kaip ir gyvenimas“ – jei šiame teiginyje ir esama tiesos, tai nebent tai, kad į gyvenimą čia žvelgiama vaiko akimis. Vaikai neturi akivaizdžių pareigų – nemoka mokesčių, neina į darbą. Juos saugo tėvai ir visuomenė, tad jie gali nerūpestingai leisti dienas. Jie gali įsivaizduoti, kad ateitis truks visą amžinybę, ir daryti, ką panorėję. Jie neprivalo matyti niūrios realybės – jie dėvi akidangčius. Taigi, jų manymu, pasaulis turi būti paprastos formos. Tačiau vaikui subrendus ir tapus suaugusiuoju pasaulis jam atskleidžia savo tikrąją prigimtį. Trumpai tariant, greitai vaikas sužinos, kaip viskas atrodo iš tikrųjų ir ką jam iš tikrųjų leidžiama nuveikti. Jo nuomonė pasikeis ir jis matys tik neįmanomybę. Jo romantiškam požiūriui ateis galas, ir jį išstums žiauri realybė.

FILOSOFAS: Suprantu. Tai – įdomus požiūris.

JAUNUOLIS: Tai dar ne viskas. Kai suaugęs, vaikas įsipainios į įvairius komplikuotus santykius su kitais žmonėmis, ir jam bus primesta visokių atsakomybių. Štai koks bus gyvenimas darbe, namuose ir viešajame gyvenime, kuriame jis prisiims

kokį nors vaidmenį. Savaimė suprantama, jis ims suvokti įvairias visuomenėje kylančias problemas, kurių negalėjo suprasti vaikystėje, – jis supras, kas yra diskriminacija, karas, nelygybė, ir nebegalės to nepastebėti. Argi aš neteisis?

FILOSOFAS: Man tai patinka. Prašau tęsti.

JAUNUOLIS: Na, jei vis dar gyventume tokiomis laikais, kai viešpatautų religija, būtų galima tikėtis išganymo – juk dieviški mokymai mums atstotų viską. Mums reiktų tik jiems paklusti, o tuomet nebereiktų daug galvoti. Bet religija neteko galios, dabar tikrojo tikėjimo Dievą nebesama. Niekuo nebegalima pasikliauti, visus kankina nerimas ir abejonės. Kiekvienas gyvena sau. Štai kaip šiandien atrodo visuomenė, todėl prašau pasakyti, ar, turėdamas omenyje tokią realybę, kaip aš ją apibūdinau, vis dar gali teigti, kad pasaulis yra paprastas?

FILOSOFAS: To, ką pasakiau, tai nekeičia. Pasaulis yra paprastas, gyvenimas – taip pat.

JAUNUOLIS: Kodėl? Visiems aišku kaip dieną, kad pasaulį sudaro galybė prieštaravimų.

FILOSOFAS: Taip yra ne dėl to, kad sudėtingas yra pats pasaulis, o dėl to, kad pasaulį sudėtingu *paversti* tu.

JAUNUOLIS: Aš?

FILOSOFAS: Niekas iš mūsų negyvena objektyviame pasaulyje, gyvename subjektyviame pasaulyje, kuriam prasmę suteikiame patys. Tu pasaulį matai kitaip, nei jį matau aš, savo pasauliu vargiai rasi su kuo pasidalinti.

JAUNUOLIS: Ar gali taip būti? Tu ir aš gyvename toje pačioje šalyje, tokiu pat metu, mes matome tą patį – argi ne?

FILOSOFAS: Tu man atro dai ganėtinai jaunas, bet ar esi kada nors gėręs ką tik iš šulinio pasemto vandens?

JAUNUOLIS: Šulinio vandens? Na, tai buvo jau seniai, bet kaimė, kur gyveno mano močiutė, buvo šulinys. Prisimenu, kaip mėgavausi šviežiu, šaltu vandeniu, karštą vasaros dieną pasemtu iš to šulinio.

FILOSOFAS: Gal tai jau žinai, bet šulinio vanduo visus metus išlieka beveik tos pačios temperatūros – maždaug 18 laipsnių. Tai objektyvus skaičius – jis toks visiems, kurie matuoja vandens temperatūrą. Bet jei geri tą vandenį vasarą, jis atrodo vėsus, o žiemą – šiltas. Nors tai tas pats vanduo, kurio 18 laipsnių temperatūra pamatuota termometru išlieka tokia pati, mums kylantis įspūdis priklauso nuo to, ar dabar vasara, ar žiema.

JAUNUOLIS: Taigi, šią iliuziją sudaro aplinkos pokyčiai?

FILOSOFAS: Ne, tai ne iliuzija. Matai, tau tam tikrą akimirką šulinio vandens vėsa arba šiluma atrodo esąs neginčijamas faktas. Štai ką reiškia gyventi savajame subjektyviame pasaulyje. Nuo savo paties subjektyvumo nepabėgsi. Dabar pasaulis tau atrodo sudėtingas ir paslaptinas, bet jei pasikeisi, pasaulis atrodys paprastesnis. Problemą matau ne pasaulyje, o tavyje.

JAUNUOLIS: Manyje?

FILOSOFAS: Tai tiesa. Jei į pasaulį žvelgsi pro tamsius akinius, nenuostabu, kad viskas skęs tamsoje. Bet jei problema yra tokia, užuot verkšlenęs dėl to, koks pasaulis tamsus, galėtum

tiesiog nusiimti akinius. Galbūt tada pasaulis tau pasirodys akinamai šviesus, ir tu nevalingai užsimerski. Galbūt tau vėl prireiks akinių, bet pirmiausia ar iš viso gali juos nusiimti? Ar gali pažvelgti į patį pasaulį? Ar tau nestinga drąsos?

JAUNUOLIS: Drąsos?

FILOSOFAS: Tam reikia drąsos.

JAUNUOLIS: Na, gerai. Esama kalno prieštaravimų, kuriuos norėčiau išreikšti, bet, man regisi, geriau prieiti prie jų bus vėliau. Noriu įsitikinti, jog sakai, kad žmonės gali keistis, tiesa?

FILOSOFAS: Žinoma, kad žmonės gali keistis. Jie taip pat gali atrasti laimę.

JAUNUOLIS: Visi be išimties?

FILOSOFAS: Be jokių išimčių.

JAUNUOLIS: Cha cha! Esi įsitikinęs savo teisumu. Tuoju pradėsiu su tavimi ginčytis.

FILOSOFAS: Niekur nebėgsiu, nieko neslėpsiu. Na, šiek tiek padedu diskutuoti. Taigi, manai, kad žmonės negali pasikeisti?

JAUNUOLIS: Tiesa, pasikeisti jie negali. Iš tiesų aš kenčiu todėl, kad negaliu pasikeisti.

FILOSOFAS: Ir sykiu norėtum pasikeisti?

JAUNUOLIS: Žinoma. Jei galėčiau pasikeisti, pradėti gyvenimą iš naujo, laimingas pulčiau prieš tave ant kelių. Bet gali nutikti ir taip, kad prieš mane ant kelių pulsai tu.

FILOSOFAS: Primeni man studentiškas dienas, kai buvau karštakraujis jaunuolis, ieškojau tiesos, visur šlaisčiausi, visko teiravausi filosofų...

JAUNUOLIS: Taip, aš ieškau tiesos. Tiesos apie gyvenimą.

FILOSOFAS: Niekada nejaučiau poreikio turėti mokinių, niekada jų neturėjau. Tačiau nuo tada, kai ėmiau studijuoti graikų filosofiją, o tada priartėjau prie kitokios filosofijos, ilgai laukiau, kol mane aplankys toks jaunuolis kaip tu.

JAUNUOLIS: Kitokios filosofijos? Kas tai?

FILOSOFIJA: Štai čia mano studija. Eik vidun. Naktis bus ilga. Nueisiu išvirti karštos kavos.